

เตือนภัย ศัตรูพืช เตือนภัย ศัตรูพืช

สำนักงานเกษตรจังหวัดพิจิตร กลุ่มอารักขาพืช โทร ๐-๕๖๖๑-๓๔๒๓ ต่อ ๑๐๖

สำนักงานเกษตรจังหวัดพิจิตร โดยกลุ่มอารักขาพืช เตือนภัยการระบาดของศัตรูพืชในระยะนี้ พบว่ามีการระบาดของแมลงบั่ว ในเขตอำเภอบึงนาราง และโพธิ์ประทับช้าง เนื่องจากสภาพอากาศมีความเหมาะสมต่อการขยายพันธุ์ของแมลงชนิดนี้ จึงขอประชาสัมพันธ์ให้ทราบเพื่อเป็นแนวทางในการป้องกัน กำจัดศัตรูพืชแก่พี่น้องเกษตรกรและเป็นการเตรียมความพร้อมในการจัดการแปลงนาของตนเอง เพื่อลด ความสูญเสียที่อาจเกิดขึ้นได้

แนวทางการจัดการแมลงบั่ว

๑. หากพบต้นข้าวเป็นหลอดบั่วมากกว่า ๑๐ เปอร์เซ็นต์ ไม่แนะนำให้ใช้สารฆ่าแมลงใดๆ เนื่องจาก ไม่คุ้มค่ากับการลงทุนและยังทำลายศัตรูธรรมชาติ เช่น ไรตัวห้ำทำลายไข่

๒. ทำลายพืชอาศัยของบั่ว เช่น ข้าวป่า หญ้าไทร หญ้าปล้องเขียว และหญ้าปล้องหิน ซึ่งขึ้นอยู่ตาม คุน้ำ และตามคันนา หลังฤดูการทำนาหรือก่อนจะถึงฤดูการทำนา

๓. ในแหล่งที่มีบั่วระบาดรุนแรงเป็นประจำ ควรใช้สารฆ่าแมลงในการลดความเสียหาย เช่น

(๑). carbofuran (ฟูราดาน, คูราแทร์ ๓% จี) อัตรา ๕ กก. ต่อไร่

(๒). mephosfolan (ไซโตรเลน ๒% จี) อัตรา ๘ กก. ต่อไร่

(๓). fonofos (ไดโฟเนท ๕% จี) อัตรา ๖ กก. ต่อไร่

(๔). trizophos (ฮอสตาธิออน ๕% จี) อัตรา ๖ กก. ต่อไร่

ใช้สารฆ่าแมลงชนิดเม็ดดังกล่าวข้างต้นอย่างหนึ่ง หว่านหลังปักดำข้าว ๒๐ และ ๔๐ วัน การหว่านสาร ฆ่าแมลงชนิดเม็ดดังกล่าวจะมีประสิทธิภาพดีนั้น แปลงนาจะต้องสามารถควบคุมระดับน้ำได้ประมาณ ๕- ๑๐ เซนติเมตร

๔. ใช้กับดักแสงไฟทำลายตัวเต็มวัยที่บินมาเล่นแสงไฟตามบ้านช่วงเวลากลางคืน หรือกลางวัน หาก พบบินมา เพื่อลดประชากรแมลงบั่วในฤดูปลูกถัดไป

๕. ประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรหมั่นสำรวจแปลงนา หากพบจำนวนไม่มากให้ถอนต้นเป็นหลอดออก จากแปลงนาพร้อมทำลาย

๖. ในกรณีพื้นที่ยังไม่เริ่มปลูกข้าว ให้ปฏิบัติดังนี้

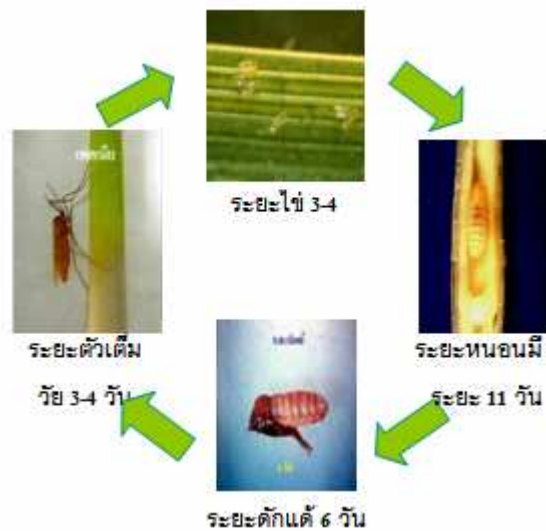
- ควรปลูกข้าวหรือปักดำช่วงกรกฎาคม – สิงหาคม หรือปรับวิธีปลูก โดยปักดำ ๒ ครั้ง เพื่อลดความรุนแรง ที่เกิดจากความเสียหายจากแมลงบั่ว

- ไม่ควรปลูกโดยวิธีหว่านหรือปักดำถี่ ในพื้นที่ที่มีการระบาดของแมลงบั่วเป็นประจำ

แมลงบัว

แมลงบัว (*Orseolia oryzae* (Wood-Mason)) ตัวเต็มวัยของแมลงบัว มีลักษณะคล้ายยุงหรือริ้น เวลากลางวันจะเกาะซ่อนตัวอยู่ใต้ใบข้าว บริเวณกอข้าวและจะบินไปหาที่มีแสงไฟเพื่อผสมพันธุ์ เพี้ยมียวางไข่ใต้ใบข้าวเป็นฟองเดี่ยวๆ หรือกลุ่ม ๓-๔ ฟอง ระยะไข่ประมาณ ๓-๔ วัน หนอนมี ๓ ระยะ ตัวหนอนที่ฟักจากไข่จะคลานตามบริเวณกาบใบเพื่อแทรกตัวเข้าไปในกาบใบ เข้าไปอาศัยกัดกินที่จุดเจริญ (growing point) ของตาดยอดหรือตาข้างที่ซ้อ ระยะหนอนนาน ๑๑ วัน ขณะที่หนอนอาศัยกัดกินอยู่ภายในตาที่กำลังเจริญเติบโต ต้นข้าวจะสร้างหลอดหุ้มตัวหนอนไว้ ทำให้เกิดเป็นช่องกลวง ที่เรียกว่า “หลอดบัว หรือ หลอดหอม” หลอดจะยิ่งขยายใหญ่ขึ้นตรงส่วนที่ถูกหนอนบั่วทำลาย มีลักษณะเป็นหลอดยาว มีสีเขียวอ่อน แตกต่างจากหน่อข้าวปกติ ระยะดักแด้นาน ๖ วัน แมลงบัวจะฟักตัวในระยะดักแด้ในช่วงฤดูแล้ง โดยอาศัยอยู่ที่ส่วนตาของพืชอาศัย ระยะตัวเต็มวัยนาน ๓-๔ วัน ฤดูปลูกหนึ่งๆแมลงบัว สามารถขยายพันธุ์ได้ ๖-๗ ชั่วอายุๆที่ ๒ ๓ และ ๔ จะเป็นชั่วอายุที่สามารถทำความเสียหายให้ข้าวได้มากที่สุด

วงจรชีวิตแมลงบัว

สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการเพิ่มปริมาณของแมลงบั่ว กล่าวคือ มีความชื้นสูง มีพื้นที่เป็นภูเขาหรือเชิงเขาล้อมรอบ ทั้งนี้เพราะความชื้นมีความสัมพันธ์กับการวางไข่ จำนวนไข่การฟักไข่ การอยู่รอดหลังจากฟักจากไข่ของหนอนและการเข้าทำลายยอดอ่อนของต้นข้าว

ลักษณะต้นข้าวที่แมลงบั่วทำลาย (หลอดบั่วหรือหลอดหอม)

พืชอาศัยของแมลงบั่ว

ข้าวป่า หญ้าข้าวนก หญ้าไทร หญ้าแดง หญ้าชันกาด และหญ้านกสีชมพู

ศัตรูธรรมชาติของแมลงบั่ว

แตนเบียนไข่ - หนอนแมลงบั่ว แตนเบียนหนอนแมลงบั่ว

แตนเบียนดักแด้

ขวัญกมล จันทร์มาทอง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ ภาพ/ข่าว กลุ่มอารักขาพืช